

Výročia osobností v rokoch 2000, 2001

Belo IV. (1206-1270) uhorský kráľ, ktorý v r. 1238 udelil Trnave výsady slobodného kráľovského mesta.

Bajza, Jozef Ignác (1775-1836) farár v Dolnom Dubovom, osvietenký spisovateľ, autor prvého slovenského románu, člen Slovenského učeného tovarištva v hlavnom stánku v Trnave.

Benický, Peter (1606-1664) trnavský rodák, autor barokovej poézie, píšuci slovensky aj maďarsky, autor Slovenských veršov.

Bernolák, Anton (1762-1813) kňaz, jazykovedec, kodifikátor prvého spisovného jazyka Slovákov. Študoval v Trnave, kde v neskorších rokoch aj pôsobil. Vedúca osobnosť Slovenského učeného tovarištva (1792), s hlavným stánkom v Trnave, kde je po ňom pomenovaná ulica.

Dobronoki, Juraj SJ (1824-1852) kňaz, historik, prvý rektor Trnavskej univerzity. V zachovanom denníku zanechal dôležité údaje o výstavbe Trnavskej univerzity a Katedrály sv. Jána Krstiteľa.

Fándly, Juraj (1750-1811), národný buditeľ, spisovateľ, osvietený kňaz pôsobiaci v Naháči. Písal v bernoláčtine. Najvýraznejšia osobnosť Slovenského učeného tovarištva. Jeho meno vo svojom názve nesie Krajská knižnica, ako aj ulica v Trnave.

Gábriš, Július (1913-1987) sídelný biskup v Trnave, arcibiskup in memoriam, cirkevný historik, stredoškolský profesor, geograf. V r. 1998 mu bolo udelené Čestné občianstvo mesta Trnava in memoriam za celoživotné dielo v duchovnej a pedagogickej oblasti.

Gregor, Martin (1906-1982) vlastným menom Martin Guttman, trnavský rodák, herec Slovenského národného divadla, neskôr jeho riaditeľ, zaslúžilý umelec. V r. 1998 mu bolo udelené Čestné občianstvo mesta Trnava in memoriam.

Hajdóczy, Ján (1887-1950) stredoškolský profesor, telovýchovný pedagóg a tréner, ktorý vychoval jednu generáciu popredných športovcov a reprezentantov. Jeho meno nesie ulica a niesli aj športové hry v Trnave.

Harminc, Michal Milan (1869-1964) popredný architekt obdobia prvej Československej republiky. V Trnave realizoval viacej projektov, najznámejšia stavba je Hospodárska banka, dnes budova knižnice.

Haulík, Juraj (1788- 1869) trnavský rodák, prvý chorvátsky biskup a kardinál, zakladateľ Matice chorvátskej . V Trnave má pamätnú tabuľu na rodnom dome, jeho meno nesie aj vedľajšia ulica. V átriu Spolku sv. Vojtecha je umiestnená jeho busta.

Herda, Jozef (1910- 1985) trnavský rodák, športovec, zápasník, 15-násobný majster ČSR, v r. 1936 na Olympijských hrách v Berlín získal striebornú medailu. V Trnave je po ňom pomenované námestie.

Hollý, Ján (1785-1846) kňaz, najväčší bernolákovský básnik a prekladateľ, zvaný "*slovenský Homér*", študoval v Trnave. Trnavské gymnázium s bustou básnika sídli na Hollého ulici a nesie jeho meno.

Hlubík, Ján (1896-1965) saleziánsky kňaz, za mimoriadnu prácu s mládežou prezývaný "*slovenský Don Bosca*". V r.1942 bol administrátorom na fare v Trnave na Kopánke, kde má pamätnú tabuľu (1993) a v roku 1996 mu bolo udelené čestné občianstvo mesta Trnava in memoriam. V meste je po ňom pomenovaná ulica.

Jelínek, Václav (1737- 1823) kníhtlačiar bernolákovcov, bol majiteľom chýrnej tlačiarne v Trnave, v ktorej sa vytlačilo okolo 900 titulov, z toho 200 v slovenskom jazyku. Pamätná tabuľa je umiestnená na budove bývalej tlačiarne na Halenárskej ulici.

Kubina, Andrej SJ (1844-1900) básnik, prekladateľ, ľudovýchovní pracovník a správca Spolku sv. Vojtecha. Zomrel v Trnave, kde má na budove bývalého jezuitského kláštora na Štefánikovej ulici pamätnú tabuľu a jeho meno nesie aj ulica.

Lauko, Ján (1901-1979) hudobný pedagóg, dirigent Speváckeho zboru Bradlan a organista evanjelického kostola. Zomrel v Trnave a pochovaný je na Evanjelickom cintoríne.

Eudovít I. z Anjou (1326- 1382) uhorsko-poľský kráľ, mecén Trnavy, v ktorej 10. 9. 1382 aj zomrel "vo svojom dome", ktorý už nestojí. Pamätnú tabuľu má umiestnenú na budove pošty na Pekárskej ulici.

Matzenauer, František Otto (1845-1901) hudobný skladateľ, dirigent, spisovateľ a prekladateľ, tajomník Spolku sv. Vojtecha v Trnave, riaditeľ chóru v Dóme sv. Mikuláša. Zomrel v Trnave.

Moyzes, Štefan (1796- 1869) biskup, diplomat, národný dejateľ a prvý predseda Matice slovenskej. Filozofiu študoval v Trnave, kde má na budove Marianea na Hollého ulici osadenú pamätnú tabuľu.

Oláh, Mikuláš (1493- 1568) ostrihomský arcibiskup, humanista. V Trnave sa zaslúžil o rozvoj školstva, zakladateľ "*Oláhovho seminára*" (1554), dnes budova Západoslovenského múzea. Pochovaný je v chráme sv. Mikuláša v Trnave.

Palárik, Ján (1822-1870) dramatik, spisovateľ, národovec, farár pôsobiaci v Majcichove. V Trnave je po ňom pomenované Divadlo Jána Palárika a ulica. Pochovaný je v Majcichove.

Pázmaň, Peter SJ (1570- 1637), zakladateľ Trnavskej univerzity, kardinál, ostrihomský arcibiskup, popredný vzdelanec, mecén mesta. Jeho pričinením sa v meste Trnava uskutočnil a výstavba významných svetských aj sakrálnych budov. Jeho menom je pomenovaná v Trnave ulica. Pochovaný je v bratislavskom Dóme sv. Martina.

Pöstény, Ján (1891-1980), správca Spolku sv. Vojtecha v r. 1920- 1957, ktorý doživotne pôsobil v Spolku, historik, publicista, cirkevný hodnostár. Zomrel v Trnave, pochovaný je v rodnom Kuklove.

Polkoráb, Štefan (1896- 1951), maliar, ktorý v r. 1923- 1932 žil a tvoril v Trnave, kde mal svoj ateliér. Známy je svojou portrétnou tvorbou, ale aj krajinou a zátišíami z prostredia mesta a jeho okolia.

Prehovská, Mária (1921- 1995), trnavská rodáčka, herečka, študovala vo Viedni, bola členkou Akademického divadla v Trnave, od r. 1945 členkou činohry Slovenského národného divadla v Bratislave, kde je aj pochovaná.

Radlinský, Andrej Ľudovít (1817-1879), zakladateľ Spolku sv. Vojtecha v Trnave, kňaz, vydavateľ, redaktor, jazykovedec, náboženský spisovateľ, organizátor. Jeho pamätná tabuľa je umiestnená na Spolku sv. Vojtecha, ktorý sídli na ulici, nesúcej jeho meno.

Sambucus, Ján (1531- 1584), trnavský rodák, humanista, editor antických rukopisov, cisársky dvorný historik vo Viedni. Patrí medzi najznámejších rodákov a mecénov mesta Trnava, kde je jeho menom pomenovaná ulica.

Sentiváni - Svätajanský, Martin SJ (1633- 1705), rektor Trnavskej univerzity, riaditeľ jej tlačiarne, pedagóg, vedec, štátny cenzor. Bol autorom encyklopedického diela *Miscelanea*.

Sénei, Ladislav SJ (1631-1702), rektor Trnavskej univerzity, redaktor Trnavských kalendárov (*Calendarium Tyrnaviensis*). Zaslúžil sa o dostavenie univerzitnej tlačiarne v Trnave.

Telegdi, Mikuláš (1535-1586), biskup, náboženský spisovateľ, zakladateľ prvej kníhtlačiarne v Trnave, ktorá vydala v r. 1578 prvé tituly kníh.

Urbánek, Ferko (1859-1934), spisovateľ, dramatik, majiteľ tlačiarne v Trnave, činovník Spolku sv. Vojtecha, prvý predseda Miestneho odboru Matice slovenskej v Trnave (1923). Jeho menom je v meste pomenovaná ulica.

Válek, Miroslav (1927-1991), trnavský rodák, básnik, prekladateľ, minister kultúry Slovenskej republiky, v r. 1997 mu bola odhalená pamätná tabuľa vo vstupe bývalej obchodnej školy na Študentskej ulici v Trnave. Pochovaný je v Bratislave.

Weiss, František, SJ (1717- 1785), trnavský rodák, prvý volený rektor, riaditeľ hvezdárne na Trnavskej univerzite, matematik a astronóm.

Winterl, Jozef Jakub (1739-1809), lekár, vedec, botanik a profesor lekárskej fakulty Trnavskej univerzity, v r. 1771 zakladateľ botanickej záhrady v Trnave.

Žarnov, Andrej (1903- 1982), básnik a prekladateľ, vlastným menom František Subík, ako lekár pôsobil v trnavskej nemocnici, ktorá sídli na ulici A. Žarova, kde mu bola v r. 1995 odhalená pamätná tabuľa, pochovaný je v Bratislave.